obdormiā i morte. i. ne pēnitētiā vsq̃ ad mortē differaz: et ita dormiā cū morte pcti in iferno: vbi nulla ē redemptio.
a ¶ Neqñ dicat ĩimic⁹. i. diabol⁹. De q̃ Hat. xiij. d. Inimic⁹ hō ḃ fecit. b ¶ Prevalui / tēptando: c ¶ Aduersus eū. Inimic⁹ iste p̃ impetit i suggestiōe: luctat in delectatiōe: pcutit in ꝓsensu: inclinat in actu: p̃cipitat i ꝓsuetudine: p̃ualet in morte / qñ. s. hō mortk i pctō. Et bñ dic̃: Ne qñ dicat: q̃si gaudēs et iactās se. Dęmōes enī iactāt se. Unde. j. Regl. vltl. d. Philistei victo saule / caput ei⁹ miserūt p circūitū terrę suę / ad iactāriā. Uñ in ꝓsona pęnitētl dic̃ Micheas. vij. b. Melęterl ĩimica mea super me: quia cecidi: consurgā ꝛc̃. Irā dñi portabo: p pęnitētiā. Et q̃ lętenk dic̃: d ¶ Qui tribulāt me. s. dęmones. Greg⁹. Quotidie nos ĩimic⁹ impugnat vt saltē tędio deijciat. e ¶ Exultabūt si mot⁹ fuero. Sic enī gaudiū est i cęlis sup vno pctōre pęnitētiā agente: Lucl. xv. b. Ita gaudiū est dęmonib⁹ sup vna aia pctm̄ ꝓpetrāte. Unde illud poeticū. Munq̃ risus adest nisi quē fecere dolores. Prouer. ij. c. Lętank cū malefecerit: ꝛ exultāt i reb⁹ pessimis. Uñ. ij. Regl. j. d. dic̃ dauid: Nolite ānūciare i geth: ne forte exultēt filię philistiim. i. dęmōes: q̃ nō solū ille dęmon qui suggerit pctm̄ alicui gaudet si ille icidat: sed ꝛ oēs dęmones gaudent. Uñ Eccl. xviij. d. Si p̃stiterl aię tuę ꝓcupias ei⁹: faciet te in gaudiū inimicis tuis. s. dęmonib⁹: vel mūdo / carni / diabolo.
f ¶ Si mot⁹ fuero / a loco ꝓpo. Loc⁹ ꝓpr⁹ aię ē de⁹. Et sic lapis nō q̃escit ꝓ p̃mit humū tēdēs ad terrā: Sic aia nō q̃escit nisi i deo. Uñ Aug⁹. i. j. li. ꝓfes. Inq̃etū est dñe cor meū donec venerit i te. Itē loc⁹ aię ē stabilitas ꝓtutū. Eccēs. x. a. Si spūs ptātē hūt / ascēderit sup te. i. supbia diaboli: locū tuū ne dimiserl. Ita illi exultabūt si mot⁹ fuero: sed ego spero i te q̃ nō moueboz. Et ḃ ē: g ¶ Ego aūt / discretiue. q. d. non impij. Greg⁹. Inq̃ oēs q̃ districtionē iusticię nō metuūt / incassum sibi de miscōia blādiunk. h ¶ In miscōia tua spe raui: quia miscōię dñi ē q̃ nō sum⁹ ꝓsūpti: Thren. iij. c. In miscōia tua: nō in ptāte mea q̃ nulla ē ꝗ diabolū. Job. xlj. d. Nō est ptās sup terram q̃ compek ei. i ¶ Exultabit cor meū ꝛc̃. Sup̃ perierat vt illumiarek / vt sciret ꝛ posset diabolo resistere: ꝛ ne diabol⁹ ꝺ victoria habita de hoīe exultaret: nō ḃ oñdit quō de⁹ suos illumiat ꝛ armat ꝗ diabolū: Scilz p tria: q̃ sūt arma fortia. s. p lęticiā spūalē: per deuotā orōnez: per bonaz opationē. De p̃ dic̃ ꝑmo: Exultauit cor meū: nō in mūdo vel in tpalib⁹ vel vanitatib⁹ sicut faciūt mūdani: De q̃b⁹ Job. xxj. b. Gaudēt ad sonitum organi. Osee. ix. a. Noli lętari israel: noli exultare sic̃ ꝓpli: k ¶ Sed in salutari tuo. i. in christo q̃ ad ḃ venit vt saluet nos. Uñ ꝛ vocat⁹ ē ie/sus. Hat. j. d. Vocab nomē ei⁹ iesū. Et subiūgit cām: Ipse aūt saluū faciet ꝓplm̄ suū a pctis eoz. Et hęc lęticiā ē armatura ꝗ diabolū: q̃ mlt̄ū roborat hoīez ꝛ ꝓfortat. Uñ dic̃ btūs Antoni⁹. Una ē rō vincēdi inimicū / lęticiā spūalis. Esa. xxx. g. Et i citharl ꝛ i tympāis ꝛ i bellis p̃cipuis expugnabit eos. Prouer. xvij. d. Anim⁹ gaudēs ętatē floridā facit: spūs aūt tristis exiccat ossa. Et scitl q̃ qñ ossa exiccata sūt: hō nō habet fortitudinē: et iō necessaria est lęticiā spūal⁹. Hāc lęticiā multum timēt dęmones. Uñ. j. Regl. iiij. b. Coguerunt philistei dicentes: Venit deus in castra: ꝛ ingemuerūt dicentes: Uę nobis: Non enī fuit tāta exultatio heri ꝛ nudiustertius: Uę nobis. Secūdū est ozo vel laus dei. Uñ addit: l ¶ Cantabo dño. i. laudabo eū. Et multū valet ḃ ad pugnandū ꝛ expugnādū diabolū. Uñ Matth. xvij. c. Hoc gen⁹ dęmonū ñ eijcit nisi p ozōnē ꝛ ieiuniū. Et. j. Machab. xvj. b. ꝺz q̃ cum exclamassent sacris tubis: ꝓuersus ē cendebeus in fugā cū exercitu suo. Sacrę tubę: sūt sacra oza psallētiū ꝛ ozantiū. Ad quoz clamozē fugit cendebeus. i. diabol⁹. Et q̃re laudād⁹ sit de⁹ / subdit: m ¶ Qui bona tribuit mihi. i. qz bona tribuit mihi. Jaco. j. c. Omne datū optimū / ꝛ omne donū pfectū: desursum est descēdēs a pte luminū ꝛc̃. Et dicit pluralit̄ bona: qz sūt bona plura. Est enī bonū tpis / ꝛ bonū in tpe / ꝛ bonū supza tp̃s. Bonū tpis est tpalia. De q̃b⁹ Job. xxj. b. Ducunt i bonis dies suos ꝛ i pūcto ad iferna descēdūt. Bonū in tpe / diuisiōes gratarū / ꝓtutes ꝛ dona spūsctī. De q̃b⁹ Job. ij. c. Si bona suscepim⁹ de manu domini: mala q̃re nō sustineam⁹? Bona sup̃ tp̃s / sūt bona glorię. De q̃bus Ps̃. Credo videre bona dñi i terra viuētiū. Hęc oia bona tribuit dñs: et iō merito laudandus ē. Eccl. vlt. c. Dauti m̄ sapiaz / dabo gloriā. Tertiū ē bonū op⁹. De q̃ subiūgit: n ¶ Et psallā. i. opabor. Psallere enī ē manu tāgere psalteriū. Et ḃ ē necessariū ad repellēdū diabolū. Uñ Hiero⁹. Semp aliq̃d opis facito / vt te diabol⁹ iueniat occupatū. Et Hat. xij. d. q̃ cuz spūs ĩmūd⁹ exierit ab hoīe: ambulat p loca arida q̃rēs requiē ꝛ nō inueniēs: dicit: Reuertar i domū meā ꝓzē: ꝛ veniēl inuenit eā vacantē: scopis mūdatā ꝛ ornatā. Licet mūdata sit a pctis scopis pluriū ꝓfessionū: ꝛ ornata ꝓtutib⁹: tñ qz inuenit eā vacantē: assumit audaciā q̃ poterit intrare. Uñ sequit: ibi: Et assumit septem alios spūs secū neqozes se: ꝛ intrātes habitāt ibi: ꝛ fiunt nouissima hoīs illi⁹ peioza ꝓzib⁹. Et subiūgit ꝓpha cām finalē opatiōis sue. Uñ dic̃: o ¶ Noi dñi. i. ad laudē ꝛ gloriam nois dñi. Hat. v. b. Sic luceat lux vra coza hoīb⁹ vt videant opa vra bona: ꝛ glificēt p̃ez vrm q̃ in cęlis ē. Et quare ad laudē ipl⁹ / subdit: p ¶ Altissimi: Quia enī altissim⁹ ē: iō laudari debet. Lucl. j. b. Gloria in altissimis deo.

q ¶ Dixit insipiēs. Titulus. In d ¶ Expo. Ps̃. XIII. fine psalm⁹ dauid. i. christi. Uel ipsl⁹ ꝓphę dauid q̃ loquit ḃ i ꝓsona sua vel christi. Nō oportet pl⁹ exponi de titulo: qz sup̃ exposit⁹ est: In p̃cedēt. psalmo ęgit de desiderio antiq̃rū patrū: In isto psalmo ostendit q̃ ille q̃ tam desiderat⁹ erat a iudęis anteq̃ veniret: ꝓtempt⁹ est ab eis qñ venit. De q̃ ꝓquerit̄ Esa. j. a. Coguit bos possessozē suum: ꝛ asin⁹ p̃sepe dñi sui: israel aūt ñ coguit me. Et Hiere. viij. c. Hilluus i cęlo coguit tp̃s suū: turk ꝛ hirūdo / ꝛ ciconia custodiert tp̃s aduent⁹ sui: ꝓpl's aūt me⁹ nō coguit iudiciū dñi. i. tp̃us in q̃ dñs venturꝰ erat iudicādus. Intētio ꝓphę ē ꝓfutare iudęos christi ꝓtēptozes. Mod⁹. Tres sūt partitiōes. In prima parte increpat iudęos ꝛ describit eoz maliciā. In scḋa parte minat iudiciū: ibi: Nōne cogscēt. In tertia: p̃dicit ꝓuersionē iudęoz: ibi: Quis dabit. Et nota q̃ bis ē iste psalm⁹ in psalterio: ad significādū p̃ insipiētiā iudęoz: et postea gentiliū. Sic enī est duplex excęcatio: ꝛ duplex illumiatio. In p̃ aduentu excęcati sūt iudęi ꝛ illuminati sunt gentiles: et in fine fiet ecōuerso. Exemplū est de sole: qui illumiat de die vnum hemispęriū: de nocte alterū. Hoc significat Jonę. iij. c. per hederā: quę vna nocte nata est: ꝛ vna nocte perijt. Primo g̃ increpās iudęos: dic̃ q ¶ Dixit insipiens. q. d. iudęi desiderauerant aduentum christi: sed cum venit: Dixit insipiens: id est iudęus: Uere insipiens. quia veram sapientiā: id est christum dei filiū incarnatum nō habēs p fidē: Dixit * in corde suo: q̃si non

Moraliter q ¶ Dixit insipiens: Hic reprehenditur peccator. Primo de peccato cordis in consensu: ibi: Dixit insipiens. Secundo de peccato operationis: ibi: Corrupti sunt. Tertio / de peccato consuetudinis: ibi: Et abominabiles. Quarto de peccato omissionis: ibi: Nō est qui faciat bonū ꝛc̃. Primo igit vocat peccatorē insipientē: quia veram sapientiā non habet: vt dicitur Sap̃. j. a. In malivolam animā non introibit sapientia: nec habitabit i corpore subdito peccatis. Itez qz non sapiūt ei sapida. j. Corl. ij. d. Animalis homo non percipit ea quę sunt spiritus dei. Itē quia est stult⁹: qui modica delectatione se dānat. Uñ Greg⁹. Quid insanius q̃ pro momentanea delectatione ęternis se mancipare supplicijs? Hic quando cōsentit peccato, Dicit

a morte: nēqñ dicat ĩimic⁹ me⁹
b ꝓualui aduersus eū. Qui tri
c bulāt me exultabūt si mōtus
d fuero: ego aūt i miscōia tua
e spaui. Exultabit cor meū in
k salutari tuo: cantabo dño q̃
l bona tribuit mihi et psallaz
m
n
o
p
d Noi domini altissimi.
q In fine ps̃. dauid. Dixit insipiens XIII

Triplex bonū

† Ps̃. 26.

Alt. † impauidēs

Nota tria per q̃ de⁹ suos armat contra diabolū

Partitio psalmi

Allegorice a In corde suo: q̃ si nõ palã/dicebat qñq̃/ f detrahẽdo: ꝛ i corde/ñ credẽdo: b Nõ ẽ deꝰ. Sic lege. Hic hõ: ñ ẽ deꝰ. Hieroꝰ. Nõ ẽ mirũ si negabãt ipm eẽ deũ: qꝛ negabãt ipsuꝫ eẽ ꝓphaꝫ. Unde Lucꝰ. vij. f. Hic si eẽt ꝓpha sciret vtiq̃ q̃ ꝗl' ẽ mulier q̃ tãgit eũ: qꝛ peccatrix ẽ. c Corrupti sũt. Quasi iõ dixerit: Nõ est deꝰ: qꝛ corrupti sũt fermẽto ifidelitatꝭ: De q̃. j. Corꝭ. v. b. Modicuꝫ fermenti totã massam corrũpit. Et pb: d Abomiabiles facti sũt/deo: qꝛ reprobauit eos: e In studijs suis. i. ꝓpk dolosas ꝛ exq̃sitas machinatiões/q̃bꝰ studebãt quõ iesũ traderẽt ꝛ occiderẽt. Unde Ro. j. d. Sꝛ qꝛ nõ ꝓbauerũt deũ hãe i noticia: tradidit illos deꝰ i reprobũ sensũ vt faciãt ea q̃ nõ cõueniũt. Unde seq̃k: f Nõ ẽ q̃ faciat bonũ. Sꝛ pꝰ notãdũ ẽ b: qꝛ cũ ỏ eisdẽ iudeis. s. loq̃k: p̃ dicit singlarik: Dixit insipiẽs: Et pꝰ addit pluralik: Corrupti sũt ꝛc. Et b significat: qꝛ licet plures sint psonę vt notak p pluralẽ numeꝝ: tñ in b oẽs ꝓueniũt q̃ dicũt: Nõ est deꝰ/qõ p singulare notatur. Nõ est q̃ faciat bonũ: nõ ẽ vsq̃ ad vnũ: Qꝛ diẽ vsq̃ ad vnũ: põt legi exclusiue vel inclusiue. Exclusiue sic: Non est vsq̃ ad vnũ. i. nec vnꝰ q̃dẽ est q̃ faciat bonũ inter illos. Inclusiue sic: Nõ est vsq̃ ad vnũ. i. p̃ter vnũ. s. christũ. Et intellige bonũ meritoriũ. Et fm b/põt etiam legi vsq̃ ad vnũ: neutralik fm Hieronymũ: vt sit sensus. Nõ ẽ q̃ faciat bonũ/vsq̃ ad vnũ. i. licꝫ faciãt aliq̃ bona naturalia vl de genere bonoꝝ: nõ tñ faciũt vsq̃ ad b q̃ sint de vnitate ecclesię/cemẽto charitatꝭ ꝓiũcti ꝛ compacti. De q̃ vnitate ỏꝛ in Psꝰ. Unã petij. Et i vno cubito ꝓsũmata ẽ arca: Geñ. vj. c. Et vnꝰ sanabãt in piscina: Joh. v. a. Et vnꝰ dñs/ vna fides/ vnũ baptisma. Quidẽ legũt b: Corrupti sũt ꝛc. vt sit pęna eis inflicta ꝓ illo pctõ. Corrupti sũt. i. destructi a romanis. Et abomiabiles facti sũt/apud oẽs natiões.

Psꝰ. 26. Epb. 4. b.

Moraliter * a In corde suo: nõ est deꝰ: qꝛ si bñ ꝛ firmik crederet deũ eẽ punitorẽ malorꝝ ꝛ remuneratorẽ bonorum: nunq̃ pctõ ꝓsentiret. Unde Greg⁹. Qui verã fidẽ habet ỏ deo: nõ cupit i his miseriis fieri diues. Et iõ ỏꝛ Heb. xj. f. Scti p fidẽ vicerũt regna. s. regnũ mũdi/regnũ carnis/regnũ diaboli. Et ibidẽ. e. ỏꝛ Fide: moyses grãdis factꝰ/negauit se eẽ filiũ filię phaaonis: magꝭ eligẽs affligi cũ ꝓplo dei: q̃ tpalis pcti hãe iocũditatẽ: maiores diuitias estimãs thesauro egyptiorꝝ imꝓperiũ christi: Aspiciebat enĩ in remunerationẽ. Ecce q̃ non dicebat/ In corde suo/nõ est deꝰ. c Corrupti sũt/p malũ actũ. Postq̃ enĩ hõ peccauit p ꝓsensũ/amisit bona gratuita. Uñ postea qñ venit ad pctm̃ opatiõis: corrũpũt in eo nakalia. Uñ Lucꝰ. x. e. ỏ illo q̃ icidit i latrões ỏꝛ/q̃ spoliatꝰ fuit ꝛ vulneratꝰ. Spoliatꝰ g̃tuitꝭ: vulneratꝰ i nakalibꝰ. Est aũt duplex corruptio. s. carnis ꝛ spũs: Et silit duplex purgatio. s. pctĩ carnalis: Et b facta fuit p aquã i diluuio: Geñ. vij. c. Et pctĩ spũal: Hęc erit p ignẽ. Sic enĩ corruptio carnis abũdauit tpe noe: ita corruptio spũs p ifidelitatẽ ꝛ supbiã ꝛc. abũdabit tpe ãtichristi. Qui vt ỏꝛ. ij. Thessal. ij. b. Extollet sup oẽ qõ ỏꝛ aut colit deus: ita vt i templo dei sedeat: ofidẽs se tãq̃ sit deꝰ. Ad hãc purgãdã/ veniet ignis añ iudiciũ. Psꝰ. Ignis ante ipsuꝫ p̃cedet ꝛ inflãmabit i circũitu ĩimicos eiꝰ. ij. Pet. iij. c. Cęli ardentes soluent ꝛ elementa ignis ardore tabescẽt. d Et abomiabiles facti sũt/ p ꝓsuetudinẽ peccãdi. Hiere. ij. g. Qꝛ vilis facta es nimis: iterãs vias tuas. Et ẽ duplex abomiatio: carnis ꝛ spũs. De ꝑma Osee. ix. c. Intrauerũt ad beelphegor: alienati sũt i ꝓfusiõe: ꝛ facti sũt abomiabiles sicẽ ea q̃ dilexerũt. Scõa abomiatio q̃ est spũs/est iiusticia: De q̃ Prouer. xx. b. Pondus ꝛ põdus: mẽsura ꝛ mẽsura: vtrunq̃ abomiatio apud deuꝫ. e In studijs suis. i. in adinuẽtiõibꝰ pctõrꝝ: Plꝰ enĩ abomiak dñs studiosam volũtatẽ peccandi q̃ ipm pctm̃. Hoies aũt studiosi sũt: ꝛ modos nouos adinuenũt: tam i pctõ carnis q̃ in pctõ spũs: De q̃bꝰ p̃dixi mus. Et i vtrq̃ abomiabiles fiũt deo. De pctõ carnis dicit Eçech. viij. c. Adhuc videb abomiatiões maiores. Et seq̃k:

Dupleꝛ corruptio et purgatio.

Dupleꝛ abominatio

a in corde suo: ñ ẽ deꝰ. b Corrupti sũt ꝛ abomiabiles facti sũt in studijs suis: ñ ẽ q̃ faciat bonũ: ñ est vsq̃ ad vnũ. c Dñs de cęlo ꝓspexit sup filios hominum: vt videat si ẽ itelligẽs

Allegorice

Cũ pfodisse parietẽ: vidi: ꝛ ecce similitudo reptiliũ ꝛ aialiũ abomiatio: ꝛ vniuersa idola domꝰ israel depicta erãt i pariete. Per parietẽ significak caro: q̃ si pfoderek ꝛ apparerẽt peccata eiꝰ: videret ꝓpha. i. spũalis hõ similitudinẽ reptiliũ ꝛc. Per reptilia q̃ ventre ferunk/significak pctm̃ gulę: q̃ similiter do ẽ reptiliũ: qꝛ sp cogitat gulosus de ventre ꝛ prepatiõe cibi et potꝰ. Uñ Phil. iij. d. Quoꝝ deus venꝰ est. Per aialiũ abominationẽ/ significak pctm̃ luxurię: qõ reddit hoĩes brutũ ꝛ irrõnabilẽ. Per idola depicta i pariete/significak pctm̃ ꝑ naturã: ꝛ adiuẽtiões i pctõ illo: q̃ ꝓpk studiositatẽ depicta dicunk: ꝛ ꝓter naturę ꝓtrarietatẽ idola: Idolũ enĩ nihil ẽ in rerꝝ naka: nec habet aliq̃d ei simile ink naturalia: Sic sodomitę i rebꝰ naturalibꝰ nullũ simile reperiũt. Si enĩ hõ sit luxuriosus: reperit animal luxuriosuꝫ. s. asinũ vel canem vel equũ: si crudelis ẽ/leonẽ: si cupidus ꝛ rapax/lupũ: et sic de alijs: sed in b vitio non sic. De pctõ spũs dicik Hiere. vj. c. A minore vsq̃ ad maiorẽ oẽs auaricię student: et a ꝓpheta vsq̃ ad sacerdotem cũcti faciũt dolum. Et postea diẽ: Confusi sũt: qꝛ abomiationẽ fecerũt ꝛc. Ecce studiũ ꝛ abomiatio. f Nõ est q̃ faciat bonũ. Hic rephendit eos de pctõ omissionis: De q̃/Hiere. v. a. Circũite vias hierusalẽ: ꝛ aspicite ꝛ ꝓsiderate ꝛ quęrite in platęis eiꝰ an inueniatꝭ virũ facientẽ iudiciũ ꝛ quęrentẽ fidẽ: ꝛ ꝓpitius ero eis. q. d. nõ inuenietꝭ. Sꝛ sic tenek hõ vitare malũ: ita etiaꝫ tenek facere bonũ. Uñ ỏꝛ Prouer. xj. c. Manꝰ i manu nõ erit innocens malus. i. si teneat manũ in manu: Ad lrãm: ita q̃ nullum faciat malũ/nec bonũ: non erit innocẽs. Et addit ibi: Semen aũt iustorꝝ saluabik. q. d. iste nõ saluabik: sed semẽ iustorꝝ: q̃. s. et a malo declinãt et etiam faciunt bonũ. Uñ Psꝰ. Decli na a malo ꝛ fac bonũ. Hęc enĩ sunt duę partes iusticię: q̃rũ si altera desit hoĩ: iustus non est. Sequik: g Dñs de cęlo ꝓspexit sup filios hoim. Cõtinuatio. Sup dixit: Nõ est q̃ faciat bonũ ꝛc. Et b ꝓbat: Quia Dñs/pꝛ g De cęlo, ꝓspexit/mittẽdo filiũ in carnẽ. h Sup filios hominũ. i. sup iudęos. Uel Dñs/christꝰ: De cęlo. i. de sinu pꝛis: Prospexit sup filios hoim. s. iudęos/ vel quoslibet hoĩes cũ missus ẽ ad liberationẽ eorꝝ/ p̃cipue iudęorꝝ: fm illud Matth. xv. c. Nõ sum missus nisi ad oues q̃ pierũt domus israel. Uel Cęlũ vocat humanã naturã ipsiꝰ christi: vel sctãs aĩas. Esa. vlk. a. Cęlũ mihi sedes. Per b q̃ dicit Sup filios hoim: notatur dignitas humanę naturę: cui suppositus est sicut caput corpori. Epb. j. d. Ipsum dedit caput sup oẽm ecclesiã quę ẽ corpus ipsius. Et iõ bñ dicit: Sup filios hoim: et nõ sup filios hoĩs: qꝛ nõ sup se. Et ad b prospexit/ vt videat effectiue. i. videri faciat. i Si est. i. an aliquis est inter illos: k Intelligens deum per veram fidem. Esa. vij. b. Si non crediderĩtis non intelligetis.

Psꝰ. 26. Psꝰ. 95.

* Aut reqrẽs deũ g Dñs de cęlo. Moraliter põt b exponi vt ñdeat b ꝓpha tacite q̃stiõi quã posset facere q̃s ꝑ illud qõ sup dixit. Scõm enĩ q̃ sup dictũ est: arguit ꝓpha pctõres ỏ pctõ q̃druplici. Et posset ei aliq̃s dicere: Uerũ est: ita facimꝰ/q̃d inde: Dñs in cęlo est: nos i terra: et ita nõ videt nos: fm q̃ dicit ỏ quibusdam. Esa. xxix. e. Uę qui profundi estis corde vt a domino abscondatis/consilium: quorũ sunt in tenebris opera: et dicũt quis videt nos? Peruersa ẽ hęc vestra cogitatio ꝛc. Cõtra b dicit b: Dñs de cęlo/ licet sit in cęlo: h Prospexit super filios hominũ/licet sint in terra: Quia sicut dicitur Prouerb. xv. a. In omni loco oculi dñi contemplantur bonos ꝛ malos. i At videat si est intelligens: diuinũ iudiciũ p timorẽ. Job. xix. d. Scitote eẽ iudiciũ. Psꝰ Intelligite insipiẽtes i ꝓplo: et stulti aliq̃ sapite: Qui plãtauit aurem non audiet: aut qui finxit oculũ non cõsiderat ꝛc.

Moraliter

Psꝰ. 95.

* Aut reqrẽs deũ

Posset etiã b: Dñs ỏ cęlo ꝛc. dici ỏ p̃latꝭ ꝛ virꝭ ecclesiasticꝭ: q̃ se reputare debẽt eẽ filios hoim. i. rõnabiles ꝛ sapiẽtes. Uñ

Aliter moralit

* dicit Eçech. iij. d.

Cũ pfodisse parietẽ: vidi: ꝛ ecce similitudo reptiliũ ꝛ aialiũ abomiatio: ꝛ vniuersa idola domꝰ israel depicta erãt i pariete. Per parietẽ significak caro: q̃ si pfoderek ꝛ apparerẽt peccata eiꝰ: videret ꝓpha. i. spũalis hõ similitudinẽ reptiliũ ꝛc. Per reptilia q̃ ventre ferunk/significak pctm̃ gulę: q̃ similiter do ẽ reptiliũ: qꝛ sp cogitat gulosus de ventre ꝛ prepatiõe cibi et potꝰ. Uñ Phil. iij. d. Quoꝝ deus venꝰ est. Per aialiũ abominationẽ/ significak pctm̃ luxurię: qõ reddit hoĩes brutũ ꝛ irrõnabilẽ. Per idola depicta i pariete/significak pctm̃ ꝑ naturã: ꝛ adiuẽtiões i pctõ illo: q̃ ꝓpk studiositatẽ depicta dicunk: ꝛ ꝓter naturę ꝓtrarietatẽ idola: Idolũ enĩ nihil ẽ in rerꝝ naka: nec habet aliq̃d ei simile ink naturalia: Sic sodomitę i rebꝰ naturalibꝰ nullũ simile reperiũt. Si enĩ hõ sit luxuriosus: reperit animal luxuriosuꝫ. s. asinũ vel canem vel equũ: si crudelis ẽ/leonẽ: si cupidus ꝛ rapax/lupũ: et sic de alijs: sed in b vitio non sic. De pctõ spũs dicik Hiere. vj. c. A minore vsq̃ ad maiorẽ oẽs auaricię student: et a ꝓpheta vsq̃ ad sacerdotem cũcti faciũt dolum. Et postea diẽ: Confusi sũt: qꝛ abomiationẽ fecerũt ꝛc. Ecce studiũ ꝛ abomiatio. f Nõ est q̃ faciat bonũ. Hic rephendit eos de pctõ omissionis: De q̃/Hiere. v. a. Circũite vias hierusalẽ: ꝛ aspicite ꝛ ꝓsiderate ꝛ quęrite in platęis eiꝰ an inueniatꝭ virũ facientẽ iudiciũ ꝛ quęrentẽ fidẽ: ꝛ ꝓpitius ero eis. q. d. nõ inuenietꝭ. Sꝛ sic tenek hõ vitare malũ: ita etiaꝫ tenek facere bonũ. Uñ ỏꝛ Prouer. xj. c. Manꝰ i manu nõ erit innocens malus. i. si teneat manũ in manu: Ad lrãm: ita q̃ nullum faciat malũ/nec bonũ: non erit innocẽs. Et addit ibi: Semen aũt iustorꝝ saluabik. q. d. iste nõ saluabik: sed semẽ iustorꝝ: q̃. s. et a malo declinãt et etiam faciunt bonũ. Uñ Psꝰ. Decli na a malo ꝛ fac bonũ. Hęc enĩ sunt duę partes iusticię: q̃rũ si altera desit hoĩ: iustus non est. Sequik: g Dñs de cęlo ꝓspexit sup filios hoim. Cõtinuatio. Sup dixit: Nõ est q̃ faciat bonũ ꝛc. Et b ꝓbat: Quia Dñs/pꝛ g De cęlo, ꝓspexit/mittẽdo filiũ in carnẽ. h Sup filios hominũ. i. sup iudęos. Uel Dñs/christꝰ: De cęlo. i. de sinu pꝛis: Prospexit sup filios hoim. s. iudęos/ vel quoslibet hoĩes cũ missus ẽ ad liberationẽ eorꝝ/ p̃cipue iudęorꝝ: fm illud Matth. xv. c. Nõ sum missus nisi ad oues q̃ pierũt domus israel. Uel Cęlũ vocat humanã naturã ipsiꝰ christi: vel sctãs aĩas. Esa. vlk. a. Cęlũ mihi sedes. Per b q̃ dicit Sup filios hoim: notatur dignitas humanę naturę: cui suppositus est sicut caput corpori. Epb. j. d. Ipsum dedit caput sup oẽm ecclesiã quę ẽ corpus ipsius. Et iõ bñ dicit: Sup filios hoim: et nõ sup filios hoĩs: qꝛ nõ sup se. Et ad b prospexit/ vt videat effectiue. i. videri faciat. i Si est. i. an aliquis est inter illos: k Intelligens deum per veram fidem. Esa. vij. b. Si non crediderĩtis non intelligetis.

* Aut reqrẽs deũ g Dñs de cęlo. Moraliter põt b exponi vt ñdeat b ꝓpha tacite q̃stiõi quã posset facere q̃s ꝑ illud qõ sup dixit. Scõm enĩ q̃ sup dictũ est: arguit ꝓpha pctõres ỏ pctõ q̃druplici. Et posset ei aliq̃s dicere: Uerũ est: ita facimꝰ/q̃d inde: Dñs in cęlo est: nos i terra: et ita nõ videt nos: fm q̃ dicit ỏ quibusdam. Esa. xxix. e. Uę qui profundi estis corde vt a domino abscondatis/consilium: quorũ sunt in tenebris opera: et dicũt quis videt nos? Peruersa ẽ hęc vestra cogitatio ꝛc. Cõtra b dicit b: Dñs de cęlo/ licet sit in cęlo: h Prospexit super filios hominũ/licet sint in terra: Quia sicut dicitur Prouerb. xv. a. In omni loco oculi dñi contemplantur bonos ꝛ malos. i At videat si est intelligens: diuinũ iudiciũ p timorẽ. Job. xix. d. Scitote eẽ iudiciũ. Psꝰ Intelligite insipiẽtes i ꝓplo: et stulti aliq̃ sapite: Qui plãtauit aurem non audiet: aut qui finxit oculũ non cõsiderat ꝛc.

Moraliter

Psꝰ. 95.

* Aut reqrẽs deũ

Posset etiã b: Dñs ỏ cęlo ꝛc. dici ỏ p̃latꝭ ꝛ virꝭ ecclesiasticꝭ: q̃ se reputare debẽt eẽ filios hoim. i. rõnabiles ꝛ sapiẽtes. Uñ

Aliter moralit

* dicit Eçech. iij. d.

Allegorice a Aut requirés deũ / p bonã opationẽ. Et ita querés / inuenit:
p b Oés tam iudei q̃ gentiles: c Declinauerũt / a
bono q̃tũ ad se. d Simul inutiles facti sũt: q̃tuz ad
primũ. Et ita e Nõ est q̃ faciat bonũ: nõ est vsq̃z
ad vnũ: Expone vt.s. Et h̃ nota q̃ bis diẽ h̃ i psalmo isto:
sez Nõ est vsq̃z ad
vnũ: quia iste vn⁹ .s.
christ⁹ vn⁹ ẽ in duab⁹
naturis.

a aũt requirés deũ. Oés declina
b uerũt / simũl iutiles facti sũt:
c nõ est q̃ faciat bonũ: non est
f vsq̃z ad vnũ. Sepulchr pa
s tens ẽ guttur eor: ligũis suis
b dolose agebãt: venenũ aspi
i dũ sub labijs eor. Quorum
k os maledictiõe t amaritudi
l ne plenũ est: veloces pedes
eor ad effũdẽdũ sanguinẽ.

Moraliter * a Aut requirés deũ
p amorẽ. Et sic istud
rñdet ei qd. s. dicit:
Dixit insipiens i cor
de suo nõ est de⁹.
b Oés declinauerũt / peccãdo: Hoc ẽ qd. s. dixit: Corru
pti sũt. d Inutiles facti sũt / p consuetudinẽ: Abomi
nabiles facti sũt. e Nõ est q̃ faciat bonũ tc. Hoc
est q̃rtũ qd sup dixerat: In q̃ notat pctm̃ omissiõis: Nõ dicẽ
q̃rés: s requirens .i. iterũ t iterũ querés .i. assidue. Multi
eni q̃rũt q̃ nõ requrũt: q̃ vt dr / ad tpl credũt: t i tpe tẽptatiõis
recedũt. Propt h̃ dr i Ps. Querite dñm t confirmami: vt.s. fir
mi sit / in q̃rẽdo. Vñ addit: Querite faciẽ ei⁹ semp. Et Esa.
xxj.d. Si q̃rit / q̃rite: conuertimi t venite. q.d. si q̃rit / i pspita
te: q̃rite i aduersitate: et conuerso. Cõuertimi .i. ex toto ñti
mini tc. Joel. ij.c. Cõuertimi ad me i toto corde vro.

Luc. 8.b. Ps. 104.

Mist moralit * dicit Eccli. iij.d. Fili hominis specl'atorẽ dedi te domui
israel. Antẽq̃ diceret: speculatorẽ dedi te: vocauit eum filiũ
hominis. In quo notatur q̃ speculatores ecclesie / filij debẽt
esse hominũ .i. imitatores sanctorum quorum locum tenent.
Ps. 57. Unde Ps. Juste iudicate filij hominũ. Et quia supra di
xit p̃pheta de maioribus: Non est qui faciat bonũ tc.
Hic dicit de maiorib⁹ Dominus de celo tc. q.d. de mi
noribus illud dixi: sed nolo montes corrigere: nec vitam eo
rum indagare: sed ipse dñs de celo prosperit super fi
lios hominũ .i. super prelatos t clericos: vt videat si est
intelligens: illud qd docet Sap. vj.a. Audite reges t in
telligite: discite iudices finium terre: Prebete aures vos qui
continetis multitudines t placet / vob i turb nationũ: qm̃ da
ta ẽ a dño trãs vob t vt⁹ ab altissimo: q̃ interrogabit opa vra t
cogitatiões scrutabit. Et .j. Horrende t cito apparebit vob:
qm̃ iudiciũ durissimũ in his q̃ pstũt fiet tc. Qui h̃ itelligeret:
multũ timeret. Dicẽ g̃: Si ẽ intelligẽs: et sic timẽs deum:
a Aut requirés deũ / toto corde. Sap. j.a. Sentite d dño i
bonitate: t i simplicitate cordis q̃rite illũ .i. i toto corde: ñ du
plici / nõ dimidio. Ecce d maiorib⁹ dixit: e Nõ ẽ q̃ faciat
bonũ. De maiorib⁹ aũt dicẽ: Nõ ẽ intelligẽs: aut requirés
deũ. Simile Hiere. v.a. cũ dixisset d plebe: Indurauerũt fa
ces suas t noluerũt reuerti: Subiũgit: Forsitan paupes sũt t
stulti: ignãtes viã dñi t iudiciũ dei sui: Ibo igit ad optimates
et loqr eis: Ipi eni cognouerũt viã dñi t iudiciũ dei sui: Et ecce
magis hi simul confregerũt iugũ: ruperũt vincla: iugũ .s. tiori / t vi
cula amori / : qz nec timẽt ipm vt dñm: nec diligunt vt prem.
Malach. j.b. Si ego dñs tc. Possem⁹ aũt dicere hodie q̃
sũt multi itelligẽtes t nõ requrẽtes p vitã: intelligẽtes intellec
tu / nõ requrẽtes affectu. Hi sũt mlti scholares t lrati: q̃ in scrip
turi / sacris itelligũt volũtatẽ dñi: s ea ope adiplere negligũt.
Sz vtinã illud itelligerẽt: qz seru⁹ sciẽs volũtatẽ dñi sui t nõ
faciẽs / vapulabit multi / : Luc / . xij.f. Et .ij. Pet. ij.d. Hel⁹ ẽ
viam vitat / nõ agnoscere: q̃z p⁹ agnitam retrorsum cõuerti.
b Oés deciiauerũt / a via vitat / quã intellexerũt i scptur / .
Hiere. vj.g. Oés pncipes declinãtes .i. sũt d nũero declinã
tiũ: ambulãtes fraudulent. Et p h̃ d Simul iutiles fac
ti sũt: qz p sciaz aut p̃dicationẽ suã nõ edificãt alios si desit
vita bona. Greg⁹. Cui⁹ vita despicit / restat vt ei⁹ p̃dicatio cõ
tẽnat. e Nõ est / de ipis / qui faciat bonum: non est
vsq̃z ad vnũ: neutralit. Vix ẽ eni d intelligẽtib⁹ ist / q̃ velit
facere bonũ vsq̃z ad illud vnũ: de q̃ dicit dñs Luc / . xviij.d.
et Marci. x.c. Adhuc vnũ tibi deest: Vade et vende oia q̃
habes t veni t seqre me. s. nud⁹ nudũ / paup paupez / obediẽs
Allegorice obediẽtẽ. f Sepulchr patẽs ẽ guttur eor. Hic ostẽ
dit p̃ba quõ iudei peccauerũt i christũ .s. detrahendo ei. Vñ
dicẽ: Sepulchr patẽs ẽ gutt eor: Quia sicẽ sepulchr pa
tẽs patũ est ad accipiẽdũ cadauera mortuor: sic ipi pati erãt
ad capiẽdum malũ verbũ d ore ei⁹: vel etiam malũ factũ ab
eo. Vñ in plurib⁹ loc / euãgelij habet q̃ obfuabãr eũ. Sz qz
nõ poterãt eũ cape in
sermone vel i facto: et
sic sepulchr eor nul
lũ cadauer ab eo reci
piebat. Aliã p̃rietatẽ
sepulchri patẽt / ostẽ
debant: quia sepul
chrum patẽs: licet ni
hil recipiat: tñ de cor
ruptiõe quã in se habet p̃rimũ aera inficit: ita isti ex malicia
sua detrahebãt christo t blasphemabãt eũ. Job. viij.f. De
monũ habes. Itẽ ei adulãdo. Vñ addit: g Linguis su
is dolose agebãt. Mat. xxij.b. Magr scimus qz verax es
et viã dei i veritate doces: et nõ est tibi cura d aliq̃. Itẽ odio
irremediabili: Vñ sequit: h Venenũ aspidũ sub labijs
eorũ. Insanabile eni est venenũ aspidis: sic eor odiũ incu
rabile. Deut. xxxij.e. Venenũ aspidũ insanabile. Et cõpan
tur iudei aspidi: qz sicẽ aspis ne incãtẽt obturat vnã aurẽ ẽra:
et aliã cauda: Sic iudei p̃ duo tenebant ne crederẽt i chri
stũ. Primũ erat amor terrenor: t christ⁹ pauptatẽ p̃dicabat.
Aliud / qz timebãt ne romani venirẽt t sibi locũ t gẽtẽ auferẽt si boies i christũ crederẽt: vt dr Job. xj. f. Itez falsũ te
stimoniũ ꝗ eũ ferẽdo. De q̃ subiũgit: i Quorũ os ma
ledictiõe plenũ ẽ. Mat. xxvj.f. Cũ mlti falsi testes acces
sissẽt: Nouissime venerũt duo falsi testes / dicẽtes: Hic dixit:
Possũ destruere tẽplũ dei: t p⁹ triduũ reedificare illud. Itẽ
ei cõminãdo. Vñ dicẽ: k Et amaritudie. Itẽ p̃nitate ad
eũ occidẽdũ: Vñ seq̃t: l Veloces pedes eor ad effũ
dẽdũ sãguinẽ .s. christi t suor. Hi tres vsus .s. duo p̃dicti:
t tertiũ q̃ seq̃t .s. Cõtritio t infelicitas: vt dr i Glo. ñ repiũt
i hebreo: s credũt eẽ cõpacti ex vbis p̃phẽ dauid / et ex vbis
alior p̃phar: vel q̃ Apls eos inuenerit in editiõe. lxx. vñ eos
ꝗ iudeos p̃posuit Roma. iij. b. Moraliter hic pñt nota
ri q̃nq̃z vitia linguẽ. Est eni lingua ipudica: q̃ loq̃t d luxuria
et spurcitia. De hac dicẽ: f Sepulchr patẽs ẽ gutt eor.
Apoc. ix.d. De ore eor p̃cedit ignis t fum⁹ t sulphur. Ig
nis sũt vba q̃ inflãmãt ad luxuriã. Eccli. ix.b. Colloquz ei⁹ .s.
mulier / q̃si ignis exardescit. Sulphur / significat fetorẽ q̃ ad
lraz ẽ in pctõ illo. Fum⁹ / exceçationẽ: qz pctm̃ illud pl⁹ q̃z ali
qd aliud excecat t absorbet rõnẽ. Itez ẽ lingua dolosa: q̃ no
tat ibi: g Ligũis suis dolose agebãt. Hiere. ij.c. Sa
gitta vulnerãs ligua eor dolũ locuta ẽ. Ecõtra i Ps. Qui ñ
egit dolũ i ligua sua. Et Esa. liij.c. dicẽ d christo: Nec inuẽt ẽ
dol⁹ i ore ei⁹. Itez ẽ lingua adulatoria: De q̃ intelligi pt qd
seq̃t: h Venenũ aspidũ sub labijs eor. Istud venenũ
facit homiez obdormire t mori. Hiere. v.f. Inuẽti sunt i p̃plo
meo ipij insidiãtes q̃si aucupes .i. dulcit loquẽtes. Itez ẽ lin
gua detractoria siue maledica: De q̃ subdit: i Quorum
os maledictiõe tc. Leuit / . xix.c. Non maledices surdo.
Surdo maledicit: qui absenti detrahit. Itez est lingua mag
niloqua .s. per iactantiã vl cõminationẽ: De qua dicẽ k Et
amaritudine. De hac Esa. v.g. Rugit⁹ ei⁹ vt leonis. Ani
malia terrentur t ad amaritudinez cordis ducuntur ad rugi
tum leonis: Sic multi terrent ad vba istor magniloquorũ.
Prouerb. xxviij.c. Leo rugiens t vsus esuriens / princeps
impius super populum pauperem. l Veloces pedes.
Supra reprehendit eos de peccato linguẽ: hic autem d pec
cato operis. Pedes eor: ad litteraz: vel affectiones: Ve
loces ad effundendũ sanguinem: id est ad perpetran
dum siue propalandũ peccatũ qd dicitur sanguis. Osee. iiij.
a. Sanguis sanguinem tetigit. Proverb. j.b. Pedes illorũ
ad malum currunt: t festinant vt effundant sanguinem. Ori
genẽ. Lenta est virtus: vitiũ impetuosum. Scdm illud Gen.
viij.d. Sensus t cogitatio humani cordis proni sunt i malũ
ab adolescentia sua. Nec est cõtrariũ illud Amb. Nescit tar

Moraliter * Nota quinq̃z vitia linguẽ.

Ps. 14.

* da molimina spũsscti

da molimina spiritussancti gratia. Quia est duplex tarditas. Una quo ad gratię infusionem: et sic intelligit Amb. Alia q̃ ad operationē: et sic intelligit Origen. a ¶ Contritio et infelicitas. Sup̃ ostendit prophęta culpam iudęorum: hic ostendit pęnam duplicem quam passi sunt in prę̃senti dicens:

Allegorice

Contritio / quę fuit facta p titū ⁊ vespasianū: b ¶ Et ifelicitas q̃ vęnũdati sũt vbiq̃ a romanis. c ¶ In vijs eorum: id est p vijs eorũ. s. opibus malis. Vñ Prouer. j. d. Comedēt fructũ vię suę. Esa. iij. b. Uę impio: i malũ retributio manuũ suarũ fiet ei. d ¶ Et p q̃ e ¶ Uiã pacis nõ cognouerũt. i. christum: q̃ dic̃ Joh. xiiij. a. Ego sum via: Uel aduẽtũ eiũ q̃ fuit via pacis. s. ad faciendũ pacẽ. ij. Cor. v. d. Deũ erat i christo mũdũ recõcilians sibi. f ¶ Et nõ est timor dei ante oculos eorũ / q̃n christũ ipm̃ inficiãt. Vñ Matth. xxj. d. signant dic̃: Forsitã verebunt filiũ meũ. q. d. nõ verebunt. Vñ ibi sequit: Et apprehensũ eũ occidẽt. Hãc pęnã ⁊ cãm pęnę / quã ꝓpha assigt i ps̃ / dekmiauit ipe dñs i euãgelio Luc. xix. f. q̃ videns ciuitatẽ hierusalẽ fleuit sup illaz: ⁊ dixit: Si cognouisses ⁊ tu. Et. j. Dies veniẽt i te ⁊ circũdabũt te ĩimici tui vallo ⁊c. eo q̃ non cognouerit tps visitatiõis tuę. ¶ Moraliter: de q̃buscũq̃ peccatoribus. a ¶ Contritio ⁊ infelicitas. i. labor ⁊ miseria: c ¶ In vijs eorũ. i. pctõrũ. Est enim in vijs eorũ labor ⁊ dolor tã cordis q̃ corpis. Vñ Eccl. xxj. b. Uia ĩpiorũ cõplautata lapidibus. Et Sap̃. v. b. Uias difficiles ãbulauimus: lassati sumus i via pditiõis. Vñ Greg. Nihil laboriosius q̃ terrenis desiderãs ęstuare: nihil q̃etius q̃ in mũdo nihil appetere. Israel enim accepit sabbatũ i munere: ęgyptus pcutit muscarũ multitudie: Hęc est g̃ ꝓtritio. Sz adhuc aliq̃d eẽt si p laborẽ istũ magnã sibi felicitatẽ acq̃rerẽt: Sz nõ ẽ ita: ĩmo ifelicitatẽ acq̃rũt. Vñ seq̃t: b ¶ Et ifelicitas. Et ps̃ nomẽ infelicitas / felicitatẽ priuat / et ponit miseriã: Est g̃ c ¶ In vijs eorũ cõtritio ⁊ infelicitas: q̃ i pctõ felicitatẽ nõ inueniũt / ⁊ ꝓpterea miseri fiũt. Prouer. xiiij. d. Miseros facit ꝓlos pctm̃: q̃ serui fiũt diaboli / ⁊ pctõrũ ⁊ ĩimici dei. Vñ dic̃ Aug. O sęculũ nequã / q̃ tuos beare sic soles amicos: vt dei facias ĩimicos. Et licet ita ꝓtritio ⁊ ifelicitas sint i vijs eorũ: nõ tñ reuersi sũt ad dñũ p pęnitẽtiã. Et ps̃ ẽ q̃ sequit: d ¶ Et viã pacis nõ cognouerũt. i. pęnitẽtiã quę duc̃ ad pacẽ: Vñ Mat. iiij. a. Agite pęnitẽtiã ⁊c. nõ approbauẽt. Vñ ꝛ Miere. v. c. Percussisti eos / ecce contritio: et nõ doluerũt / ecce impęnitẽtia. De qua expsi̇ subdit Hieremias: Attriusti eos ⁊ renuerũt accipere disciplinã: ĩduraueẽt facies suas sup̃ petrã ⁊ noluerũt reuerti. Dicit aũt pęnitẽtia recte via pacis: q̃ p pęnitẽtiã ⁊ ñ alit̃ venit hõ ad pacẽ dei. Vñ Ps̃. Misericordia ⁊ veritas obuiauerũt sibi. s. i hac via pęnitẽtię: Misericordia. s. dei remittẽt̃ peccatũ: et veritas hoĩs ꝓfitẽt̃ ipm̃. Justicia ⁊ pax osculatę sũt: iusticia. s. hoĩs se puniẽt̃: ⁊ pax dei ipm̃ vt filiũ ⁊ amicũ recipient̃. Hęc ẽ via triũ dierũ: De q̃ Exo. v. a. Deus hebręorũ vocauit nos / vt eamus viã triũ dierũ i solitudinẽ vt sacrificemus dño deo nr̃o ⁊c. Prima dicta ẽ ꝓtritio cordis: secũda ẽ ꝓfessio oris: tertia satisfactio operis. Hãc g̃ viã pacis nõ cognouerũt pctõres: de q̃b̃ Job. xxj. c. Qui dicũt deo: Recede a nob: scientiã viarũ tuarũ nolumus: q̃s ẽ ops vt seruiamus ei? Hęc autẽ oĩa faciũt ꝓpter q̃ sequit: Quia. s. f ¶ Non est timor dei ante oculos eorũ. Vñ Ps̃. Nõ est deus in conspectu eius: inquinatę sunt vię illius i omni tempore. Timor enim dei duo facit. Fugat peccatum ⁊ vrget ad bonũ. Eccl. j. c. Timor dñi expellit pctm̃. Eccl. xv. a. Qui timet deum / faciet bona. Et iõ ꝛ Eccl. ij. a. Fili accedẽs ad seruitutẽ dei sta i iusticia et timore ⁊c. g ¶ Nõne cognouerũt oes. Secũda ps̃: in q̃ cõminat iudiciũ. Et pẽdet ꝓstructio vsq̃ ad tertiũ ꝓsũ. s. Qm̃ dñs i generatiõe. Et loquit̃ ps̃ christus. Sic ergo ꝓstrue. g ¶ Nõne cognouerũt. s. i futuro expimẽto tormẽti q̃ in pniti cognouere noluerũt scia doctrię: Quid cognouerũt? Qm̃ dñs i generatiõe iusta ẽ / p grãz: nõ i generatiõe pua iudęorũ: q̃ dixerũt Mat. xxvij. c. Sãguis eius sup̃ nos ⁊ sup̃ filios nr̃os: ⁊ ipm̃ occidẽt: De q̃ pctõ q̃ cã ẽ illius ęknę dãnatiõis inkponit dñs dicẽs: h ¶ Qui opãt iniq̃tatẽ. i. nõ ęq̃tatẽ: reddẽtes malũ p bono / me crucifigẽdo. Vñ dic̃ eis Job. viij. c. Mũc aũt q̃ritis me inficere hoĩez q̃ veritatẽ locutus sum vobis. Et Job. x. f. Multa bona opa ostẽdi vobis ex pte meo: p̃ pter q̃ bonũ me lapidatis. Miere. xviij. d. Munq̃d reddit̃ p bono malũ: q̃ fodẽt fouea aię meę: Hec solũ

a Cõtritiõ ⁊ ifelicitas i vijs eorũ: et viã pacis ñ cognouerũt: ñ est timor dei ante oculos eorũ. Nõne cognoscẽt oes q̃ opãt iniq̃tatẽ: q̃ deuorãt plebẽ meã sicut escã panis. Deũ ñ inuocauerũt

Al. ꝓpulus meus sicut cibus panis
Al. tolim

christũ crucifixerũt: ⁊ sctos̃ psecuti sunt. Vñ subdit: i ¶ Qui deuorãt plebẽ meã. s. christianos seducẽdo ⁊ occidẽdo / sicut escã panis. In ps̃ q̃ dic̃ / deuorãt: significat q̃ cũ magna auiditate q̃rũt mortẽ eorũ. In ps̃ q̃ dic̃: sicut escã panis: notat q̃ delectant̃ in illa. Uel Sicut escã panis. i. q̃tidie deuorãt: sicut esca panis q̃tidie necessario sumit̃. k ¶ Deũ. i. christum. l ¶ Non inuocauerunt: id est intus vocauerunt: quasi non honorauerũt vt deum. Job. j. a. In propria venit: ⁊ sui: id ẽ iudęi ad quos mittebatur / eum non recęperunt.

* Illic trepidauerũt.

Pnt̃ aũt hi tres ꝓsus legi nõ solum de iudęis ⁊ q̃ oĩb̃ malĩ hoĩb̃ sic: Sup̃ dixit: f ¶ Nõ ẽ timor dei ante oculos eorũ. Et ex ps̃ ẽ q̃ pctis se exponũt: sed nonne punient̃? Hoc est: g ¶ Nõne cognoscẽt oes. q. d. ĩmo cognoscẽt i futuro iudicio ⁊ supplicio q̃ ps̃ cognoscere noluerũt. Vñ Greg. Oculos q̃s culpa claudit pęna aperit. Job. xxvij. d. Diues cũ dormierit: nihil secũ auferet: aperiet oculos suos ⁊ nihil ĩueniet. Unde dicit Greg. Diues p̃ mortẽ oculos aperit: q̃ tũc videre cogit̃ q̃ p̃uidere ꝓtẽpsit. Mu. xxxiiij. a. Dixit hõ cui̇ obturat̃ ẽ oculus q̃ cadẽs aptos hz oculos. Ibi Origen. Impius p̃ casũ oculos aperit: q̃ q̃ male gesserit / cognoscit. Et ponit cãz vniuersalẽ: qua ita puniti cognoscẽt iudiciũ dei dicẽs: h ¶ Qui opãt iniq̃tatẽ. Et p̃ subdiuidit sufficient̃: q̃ oĩs iniq̃tas / aut pctm̃: vel fit i ꝓmũ vl̃ in deũ / vel i seipm̃. De pctõ in ꝓmũ dic̃: Qui deuorãt plebẽ meã sicut escã panis. De pctõ i deũ subdit: Deũ nõ inuocauerũt. De pctõ in seipm̃ addit: Illic trepidauerũt timore vbi ñ erat timor. Primũ est i ope: secũm i omissiõe: tertiũ i cogitatiõe. Dic̃ g̃: i ¶ Qui deuorãt plebẽ meã / spoliãdo / detrahẽdo / occidẽdo. Verbũ deuorãdi / auiditatẽ demõstrat: in q̃ notat̃ maĩ̃ eorũ peccatũ. Michęę. iij. a. Qui violent̃ pelles eorũ tollit̃ desup̃ eis: ⁊ carnẽ eorũ desup̃ ossib̃ eorũ: q̃ comedẽt carnẽ ꝓpli mei ⁊c. Hoc aũt pctõ p̃cipue peccãt p̃ncipes ęcclię: ⁊ p̃lati ecclię: ⁊ sub ipsis bedelli ⁊ aduocati ⁊ officiales. Vñ et illud capl̃m Mich. ad lr̃az ꝛ ipis legit̃. Et nota q̃ ñ dic̃: q̃ deuorãt subaz plęb: ꝓ dicit plębem meã: quia suba paupis vita eius ẽ. Vñ Eccl. xxxiiij. d. Panis egẽtiũ vita pauperũ ẽ: q̃ defraudat illũ hõ sanguinis ẽ. Qui aufert i sudore panẽ: q̃si q̃ occidit primũ suũ. Isti i crudelitate excedũt et supãt oes bestias: Nõ enim alietũ comedit alietũ: nec q̃ canis canẽ nisi eẽt vrgẽtissima fames. Et tñ miser hõ hoĩez deuorat. Esa. iij. c. Uos depasti est̃ vineã meã: rapia pauperũ i domo sua: q̃re atteritis ꝓplm̃ meũ: ⁊ facies pauperũ cõmolit̃? k ¶ Deũ nõ inuocauerũt. i. intus nõ vocauerũt p̃ purã fidẽ: licz ore ꝓfiterent̃. Esa. xxix. d. Populus hic labiis me honorat: cor autẽ eorũ lõge ẽ a me. Quidã enim deũ negãt corde: vt i hac auctate ꝛ: Quidã ore: vt petrus negauit Mat. xxvj. g. Quidã ope: De q̃b̃ Titũ. j. d. Cõfitent̃ se nosse deũ: fact̃ aũt negãt. Quę tres negatiões / i trina negatione petri pnt̃ significari. Ad verã g̃ fidẽ necessaria ẽ inuocatio cordis / oris / opis / sic dic̃ Glo. j. Cor. xij. a. Nemo ꝓt dicere dñs iesus nisi in spũsancto. Corde enim credit̃ ad iusticiã: ore aũt ꝓfessio fit ad salutẽ: Roma. x. b. Et fides sine opib̃ mortua ẽ: Jaco. ij. d. Hãc triplicẽ inuocationẽ innuit dñs Mat. vij. c. dicẽs: Nõ oĩs q̃ dic̃ mihi dñe dñe / intrabit i regnũ cęlorũ. q. d. nõ oĩs q̃ dic̃ dñe corde: dñe ore: nisi dicat etiam dñe ope. Vñ addit: Sz q̃ fac̃ volũtatẽ p̃tis mei q̃ in cęlis ẽ: ipse intrabit in regnum cęlorum. Joheł. iij. g. Omnis quicunq̃ inuocauerit nomen domini. s. hoc triplici modo: saluus erit.

* Illic trepidauerũt

Allegorice

Moraliter

Moraliter

Allegorice

Ps. 84.

Ps. 9.

Matth. 15.

Allegorice

a Illic trepidauerũt timore vbi nõ erat timor:

Timẽtes ne propk eũ amitterent locũ ⁊ gentẽ: Job. xj.f.

Mõ resume sic: Mõne inq̃ cognscẽt oẽs: q̃ p̃dicta faciũt:

Moraliter De illis q̃ rimẽt aggredi penitentiã

* a Illic trepidauerũt timore vbi nõ erat timor.

Illi sũt q̃ timẽt aggredi penitentiã. Prouer. xxij.b. Dicit piger: Leo est i via.s. in via penitẽtie ẽ nimia austeritas: in medio platearũ occidẽd⁹ sũ. q. d. morerer fame ⁊ frigore et huiusmodi si facerem penitentiã. Sz sine dubio ibi nõ est timendum: Quia vt dicit Job. vj.c. Qui timet pruinam: irruet sup eum nix. Pruina que nascit ex terra: significat penam tpalem: Nix q̃ desup cadit: significat penaz eternã: que a deo iniũgek pctõrib⁹ cũ dicet: Ite maledicti ꝛc: Mat. xxv.d. Vñ Job. xxvj. d. Cũ vix paruã stillam sermonũ eius audierim⁹: qs poterit tonitruum magnitudinis eius intueri? Parua stilla est presens pena: Tonitruũ est ista futura. Et ꝓpk hoc dicit Lucꝰ. xij. a. Ne terreami ab his q̃ occidũt corpus: et post hec non habẽt amplⁿ qd faciant: Timete eũ qui postq̃ occiderit/habet ptãtez mittere in gehẽnã. Hoc timebat Job: q̃ dic. xxxj. c. Semp q̃si tumẽtes fluct⁹ sup me deũ timut: et pond⁹ eius ferre nõ potui. Glo. Tumẽtes fluctus extremã ptãtem dicit: qñ cõmotis oibus elementis/supnus iudex veniens finẽ omniũ apportabit: quã sancti q̃tidie expauescũt. Et pondus ei⁹ ferre non potui: quia qui extremi iudicij ei⁹ aduẽtum intenta mente considerat: profecto videt quia tant⁹ pauor imminet: q̃tũ nõ solũ tũc videre: sed ⁊ nũc p̃uidere pertimescit.

Allegorice

b Quoniam domin⁹ in generatione iusta est. Ut supra expositum est. c Consilium inopis. Data sentẽtia damnationis: inuehitur prophẽta in iudeos. Et est legendum cum admiratione. Continuatio. Domin⁹ in generatione iusta est: Et o vos miseri: d Cõfudistis cõsilium inopis. i. christi qui non habuit vbi caput reclinet: Matth. viij.c. Consiliũ hui⁹ inopis/fuit humilis eius aduẽtus: q: ꝓposito humilitatꝰ ⁊ pauptatꝰ exẽplo: dabat ꝓsiliũ similit faciendi. Unde dicit Matth. xj.d. Discite a me q: mitis sum ⁊ humilis corde. Hoc consiliũ cõfudistis o vos iudei q̃tũ in vobis fuit: quia recipe noluistꝰ: Sicut hõ dicit ꝓfundi qñ ꝓsiliũ eius ꝓtemnit. Unde Ps. Consiliũ cogitauerũt repellere. i. ex cogitatiõe deliberata repulerũt. Et hoc e Qñ dñs spes eius est. i. quia in solo deo dicebat sperandum esse: vñ aggrauak eos pctm̃: quia ꝓpter hoc magis reuerendus erat: et ipsi propter hoc magis contemnebant eum. Unde dicebant Matth. xxvj.e. Confidit in deo: liberet nũc eum si vult. Sap. ij.d. Temptemus que vẽtura sunt illi: ⁊ sciemus q̃ erunt nouissima illius: Si enim est verus filius dei suscipiet illũ: ⁊ liberabit eũ de manib⁹ contrariorũ.

Ps. 61.

Moraliter

b Qñ dñs in generatiõe ꝛc. Hoc vt p̃dixim⁹ ꝓiungitur illi q̃ prędictũ est: Nonne cognoscẽt ꝛc. s. Qñ dñs in generatiõe iusta est. Generatio iusta/est generatio iustorũ. Ps. Hęc ẽ generatio q̃rentiũ deũ: quęrẽtiũ facie dei iacob: Qui nõ ex sanguinib⁹ neq̃ ex volũtate carnis: sed ex deo nati sunt. In hac generatiõe est dñs in presenti per inhabitantẽ gratiam: et erit in futuro per supabundantẽ gloriam. Et hoc cognoscent reprobi quando in damnatiõe sua dicent: vt dicitur Sap. v.a. Nos insensati: vitam illorũ estimabamus insaniam: ⁊ finem illorũ sine honore: Ecce quomodo computati sunt inter filios dei ⁊ inter sanctos sors illorum est. c Consilium inopis cõfudistis ꝛc. Istud hodie multis pot dici. Inops iste christ⁹ ẽ: de quo. ij. Corꝰ. viij.b. Scitis gratiam dñi nostri iesu christi: quoniã propter vos egenus factus est cum esset diues: vt illius inopia vos diuites essetis. Hui⁹ consiliũ est amplecti voluntariã paupertatem. Matth. xix.c. Uade ⁊ vende omnia que habes ꝛc. et veni sequere me. Consilium istud multi confundunt: qui ei acquiescere nolunt/dicẽtes: Nõ tenemur ad consiliũ. Uerũ

Ps. 23. Job. 1.b.

* Illic trepidauerũt

est: sed nihilominus dedecus magnũ deo faciunt qui de celo descendit i ceno carceris huius: vt eis consiliũ daret quomodo citius ⁊ securius ad patriã remearẽt. Sed ipsi ingrati tanti beneficij consiliũ eius spernũt. Qui sunt autez illi qui b precipue faciunt: ipsemet christus dicit Lucꝰ. vij.e. Iudicẽs omis populus et publicani iustificauerunt deum/baptiçati baptismo iohãnis: Pharisei autem ⁊ legisperiti ꝓsiliũ dei spreuerũt in semetipsos/nõ baptiçati baptismo iohãnis. Per baptismum iohannis significatur ingressus religionis. Populus autem et publicani: id est clerici minoris sciẽtie ⁊ peccatores: illi cõsilium dei faciunt: Sed pharisei ⁊ legisperiti. i. illi qui sunt alĩ quantulũ austere vite: quib⁹ videk q̃ in bono statu sint: ⁊ illi qui habent scientiam diuine scripture disputant q̃ non tenentur ad consilia: et ita de vita ⁊ sciẽtia sua presumẽtes consilium dei spernũt: quia vix de hoc sermonẽ audire volũt. Et qui nullo modo ꝓsilium vnius episcopi p̃terirẽt/ꝓsiliũ epi futurorũ bonorũ ꝓtemnũt. Unde Ps. cũ magno pondere dicit ꝑ eos: Cõsiliũ altissimi irritauerũt. Nota altissimi. Sz vnde b eis? Quia p̃sentes p̃bendas pl⁹ q̃ futuras appetũt. Vñ bene Ps. cum dixit: Cõsiliũ inopis cõfudistꝰ: adiũxit: e Qñ dñs spes ei⁹ ẽ. Spes ꝗo eorũ magꝰ ẽ in pecunie thesauris. Cõtra q̃ p̃cipit apls. j. Timoth. vlt. d. Diuitib⁹ hui⁹ seculi p̃cipe non sublime sape: nec sperare in incerto diuitiarũ: sed i deo viuo: q̃ p̃stat nob oia. Hi nolunt eẽ discipuli dñi q̃ pontifex ẽ futrorũ bonorũ: ⁊ volũt eẽ discipuli moysi q̃ dat p̃sentia: Vñ dicũt cũ phariseis Job. ix.f. Tu discipulus illi⁹ sis: nos discipuli moysi sum⁹. Vñ Exo. xx. c. dicunt ad moysen: Loquere tu nob ⁊ audiem⁹: ꝓmittẽdo tpalia: nõ loquat nobis dñs. s. ꝓsulendo paupertatẽ. f Quis dabit ex sion salutare israel. Tertia ps. Continuatio. Vos o iudei ꝓtẽpsistis eũ qui tñ venerat vt saluaret vos: ⁊ i fine vos salnabit. Et b est: Quis alius oriens g Ex sion/dabit salutare israel: q. d. nulⁿ. Et est hęc dictio/israel/genitiui casus vl dariui. Per b q̃ dicẽ: dabit/inuit q̃ donũ grẽ fuit icarnatio. Ex sion. i. ex iudeis. Job. iiij. c. Salus ex iudeis est. Qd q̃dẽ erit: h Cũ auerterit dñs captiuitatẽ plebis suę. i. cũ diabolũ captiuauerit ⁊ dãnauerit. s. in fine mũdi. Et tunc i Exultabit iacob ⁊ lętabitur israel/qd idẽ est. Uel exultabit exterius: lętabitur interius. Hic est manifesta prophetia de conuersione iudęorum: De q̃ Esa. x. e. Si fuerit populus meus israel quasi arena: reliquie ꝓuertentur ex eo. Per iacob significantur actiui: per israel/ꝓtemplatiui. Uel per iacob/status vię: per israel/status patrię. In via enim oportet luctari: in patria videtur deus/non per speculum ⁊ in enigmate: sed facie ad faciẽ. j. Corꝰ. xiij. d. Et bñ ꝓus dicit iacob/⁊ post addit israel: sicut ⁊ p̃iarcha/primo vocat⁹ ẽ iacob ⁊ postmodũ israel: q: nõ erit israel q̃ pri⁹ nõ fuerit iacob. ij. Timoth. ij.a. Nõ coronabit nisi q̃ legitime certauerit. Actꝰ. xiiij.d. Per tribulatiões oportet nos intrare in regnum dei.

Allegorice

Ps. 106.

Expositio psalmi. XIIII.

O Domine quis habitabit. Titulus. Psalmus dauid. Titulus patet in p̃cedenti psalmo. In fine egit de puersione iudęorũ/que cũ fiet tũc habebit ecclesia vnitatem perfectam. Et iõ in b psalmo agit de vnitate ecclesie militantis: que significat per tabnaculũ: et de requie ecclesie triumphantis/ que notatur per montẽ. Itẽ q: in precedentib⁹ psalmis egit de apte malis: videlicet ꝏ antichristo/hereticis/⁊ iudeis: q: sunt multi occulte mali qui se reputant bonos ⁊ ostendunt: Et sic nescitur q̃s ad hanc vnitatem pertineat ⁊ ad illam quietẽ peruenĩat: cũ grana adhuc mixta sint cum paleis: Ideo ꝓpha quasi sacerdos stans ante propitiatoriũ: In parte prima quęrit q̃s habitet in hac vnitate: et q̃s requiescet in illa requie: In secunda parte ponit responsum: ibi: Qui ingreditur sine macula ꝛc. Quęrit ergo sic:

O dñe q̃ potens es